

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 15 Kasım 2024
Sayı : 307

10/2049

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Çocuk İşçiliği Sorununun İncelenmesi, MESEM Uygulamalarının ve Denetimlerinin Gözden Geçirilmesi ve Çocuk İş Cinayetlerinin Önlenmesine Yönelik Kapsamlı Bir Çalışma Yapılması” amacıyla gerekli önlemlerin belirlenmesi ve uygulanması için, Anayasa’nın 98’inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini arz ederiz.

Yakup Bayraktutan
Antalya Milletvekili

İzmir
Veli Ağbaba
Malatya Mv.

Gülcan KIŞ
Mersin Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de çocuk işçiliği, yoksulluk, eğitimsizlik ve işsizlik gibi sosyal ve ekonomik sorunların bir yansıması olarak büyüyen ve çözüm bekleyen ciddi bir sorun haline gelmiştir. Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) uygulaması, çocuk işçiliğinin yaygınlaştığı ve yasallaştırıldığı bir alan olarak dikkat çekmektedir. MESEM’in devlet desteği ile çocukların bir iş sahibi olacağı algısı yaratılarak aileler ve işverenler açısından cazip hale getirilmesi, çocuk emeğinin sömürülmesine zemin hazırlamaktadır. Bugün itibarıyla Türkiye genelinde 81 ilde sanayi bölgelerinde MESEM merkezleri açılmış olup; programa kayıtlı yaklaşık 1,5 milyon öğrenci , denetim ve takipten yoksun şekilde, uygun olmayan koşullarda çalıştırılmakta ve ciddi iş kazaları riskiyle karşı karşıya kalmaktadır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi’nin 2023 yılı raporuna göre, sadece 2023 yılında en az 54 çocuk iş kazalarında hayatını kaybetmiştir. 2013-2023 yılları arasında bu sayı 671’e ulaşmıştır. İçinde bulunduğumuz 2024 yılında, MESEM uygulaması altında yaşları 14-17 arasında değişen 9 çocuk iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. Daha geniş bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde, AKP iktidarı boyunca en az 907 çocuk işçi hayatını kaybetmiştir. Bu veriler, çocuk işçiliğinin Türkiye’de hala çözüme kavuşturulmayı bekleyen ve önemli bir toplumsal sorun olarak varlığını sürdürdüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

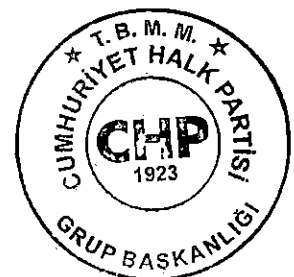

MESEM uygulaması, çocukların bir yandan eğitim alırken aynı zamanda iş hayatına çok erken yaşta atılmalarına ve iş gücü piyasasında sömürülmelerine yol açmaktadır. Çocuklar dört gün boyunca fabrikalarda çalıştırılmakta, iş deneyimi adı altında ağır çalışma koşullarına maruz kalmaktadır. Özellikle küçük işletmelere yönlendirilen bu çocuklar, yetersiz iş sağlığı ve güvenliği önlemleri nedeniyle ciddi risklerle karşı karşıyadır. Sanayi, tarım, inşaat ve hizmet sektörlerinde çalışan çocukların iş kazalarına karşı korunmasız olması, iş güvenliği ve denetim eksikliklerinin ne denli ciddi olduğunu ortaya koymaktadır.

MESEM, çocukları eğitim ve iş hayatı arasında sıkışmaya zorlayan bir model yaratmış, bu durum çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerini olumsuz yönde etkilemiştir. Çocuk işçiliği, yalnızca ekonomik bir sorun olarak değil, çocukların eğitim haklarının gasp edilmesi ve psikososyal gelişimlerinin engellenmesi açısından da ele alınmalıdır. Türkiye'nin ucuz iş gücü sağlama politikalarının bir parçası olan bu sistem, uluslararası standartlarla da çelişmektedir.

Çocuk işçiliği ile mücadelede en büyük sorunlardan biri, iş sağlığı ve güvenliği denetimlerinin yetersizliği ve küçük işletmelere yönelik kontrol mekanizmalarının zayıflığıdır. MESEM kapsamında çalışan çocuklar, bu işletmelerde yeterli denetim yapılmadığı için iş kazalarına maruz kalmaktadır. İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kanunu'nda çocuk işçiler için daha sıkı denetimlerin getirilmesi ve MESEM gibi uygulamalarda çocuk emeğinin sömürüsünün önlenmesi gerekmektedir. Denetimlerin artırılması, iş kazalarına karşı alınacak önlemlerin güçlendirilmesi ve çocukların korunmasına yönelik daha etkin düzenlemelerin yapılması elzemdir.

Sonuç olarak, çocuk işçiliği ile mücadele kapsamında gerekli sosyal politikaların hayata geçirilmesi, çocukların örgün eğitimden koparılmaya riskine karşı ekonomik destek sağlanması ve iş kazalarına karşı denetimlerin sıkılaştırılması acil bir gereklilik olarak karşımızda durmaktadır. Bu nedenlerle, çocuk işçiliği sorununun tüm boyutlarıyla incelenmesi, MESEM uygulamasının etkilerinin araştırılması ve çocuk iş cinayetlerinin önlenmesine yönelik kapsamlı bir çalışma yapılması için Meclis araştırması açılması elzemdir.

Deniz Demir	Ankara m.v.	Deniz Demir
Mehmet Şenel	Adana m.v.	M. Ş.
Ahmet Barut	Adana m.v.	A. Barut
Eni Bolcalıoğlu	İstanbul	Eni Bolcalıoğlu
TAHSİN BECAN	YALOVA	T. Becan
Kadir Durmaz	Tokat	K. Durmaz
Hasan Öztürk	Bursa	H. Öztürk
Mehmet Tahtasız	Göğmen	M. Tahtasız
ŞEREF ARPACI	DEÜZLİ	Ş. Arpacı
Cemal Uzun	İstanbul m.v.	C. Uzun
Mehmet Yıldız	Aydın	M. Yıldız
İbrahim Özen Altın	İzmir m.v.	İ. Özen Altın
Ömer Fethi Güner	Bursa	Ö. Güner
Nurhayat Altın Kaya	Bursa	N. Altın Kaya
Aliye Tınazlı Sımsar	ANKARA	A. Tınazlı Sımsar
Cemal AKAN	KARABÜK	C. Akan
Mustafa Erdem	Antalya	M. Erdem
Yüksel Tınaz	İzmir	Y. Tınaz
Orhan Sımer	Adana	O. Sımer

